

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „ПРАКТИКУМ ПО ВИСЦЕРАЛНА АНАТОМИЈА” ОД
НАСЛ. ДОЦ. Д-Р ШЕНОЛ ТАХИР, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2002-220/83 од 361. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 13.7.2026 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Александар Митевски, насловен вонреден професор за наставно-научна област дигестивна хирургија, според меѓународна Фраскатијева класификација;

- доц. д-р Маја Софрониевска Главинов, доцент за наставно-научна област урологија, според меѓународна Фраскатијева класификација,

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „Практикум по висцерална анатомија” од авторот насл. доц. д-р Шенол Тахир, наменет за студентите на прв циклус студии на Општа медицина, Дентална медицина и Забен техничар (стручни студии) при Факултетот за медицински науки на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Учебникот „Практикум по висцерална анатомија“ е примарно наменет за студентите на интегрираните студии од прв и втор циклус на Општа медицина и Дентална медицина и за студиската програма Забен техничар, стручни студии од прв циклус. Приложениот ракопис за учебник е во потполност осмислен и презентира според наставниот план и програма на предметот Анатомија, кој се изучува на интегрираните студии од прв и втор циклус студии на студиската програма по општа и дентална медицина, во прв и втор семестар со неделен фонд на часови 3+4+2 и 6 кредити и на предметот Анатомија на стручните студии за забен техничар на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип втор семестар со 2+2+1 неделен фонд на часови и 4 кредити.

Целокупниот ракопис доставен за рецензија претставува комплетен материјал претставен во една логичка целина преку кој студентите ќе имаат можност да ја изучуваат и совладаат предметната материја и да се стекнат со практични познавања, според поставените барања на ЕКТС системот. Учебникот е напишан на адекватен стил кој би овозможил успешно совладување на материјалот за горенаведените предмети на двете студиски програми.

Податоци за обемот на ракописот: Предадениот ракопис содржи 190 страници во А4 формат, приспособени според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип. Ракописот содржи вкупно 86 илустрации (слики) и 8 табели со кои сликовито се дополнува текстот. Обемот на учебникот по содржина ги задоволува критериумите според бројот на часови и дадените кредити за кои е предложен овој учебник.

Тргувајќи доминантно од потребата за продлабочување на знаењата од оваа област, се наметна и потребата од пишување на еден ваков учебник, наменет првенствено за студентите на студиските програми Општа медицина и Дентална медицина, на студентите запишани на студиската програма Збни техничари-протетичари, но истиот може да послужи и за студентите запишани на специјалистички студии по хирургија и урологија, со цел продлабочување на стекнатите знаења. Овој учебник може да послужи и на специјализантите за здобивање на деталните познавања од областа висцерална анатомија. Поради лимитираниот квантум на учебници и учебни помагала кои ја опфаќаат оваа материја, како и потребата за совладување на основните теоретски и практични познавања, сметаме дека овој учебник претставува вистинска потреба за студентите. На Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип постојат публикувани учебници (Анатомија на човекот 1 дел – учебник од проф. Светлана Јовевска, <http://e-lib.ugd.edu.mk/995> и Анатомија за студентите на студиската програма Стоматологија од Ѓорѓи Шуманов, Елизабета Зисовска <http://e-lib.ugd.edu.mk/154>), но нема соодветен практикум кој подетално ќе навлезе во разјаснување на проблематиката. Притоа, авторот на едноставен начин со јасен стил, концизност и чиста мисла ја приложува обработената материја.

Краток опис на содржината: Материјалот од овој учебник во комплетност корелира со наставната програма. Со совладување на материјалот елабориран во овој учебник им се овозможува на студентите стекнатите знаења да ги применат во понатамошната нивна пракса. Содржините се конципирани како тематски целини, зачуван е принципот на постапност, темите се јасно обработени и илустрирани со соодветни слики, со што се овозможува системско совладување на целокупниот материјал.

Во првата глава авторот ги дава основните анатомски карактеристики на дигестивниот систем. Во овој дел од текстот се прикажани двете главни целини: дигестивниот тракт и придружните (акцесорни) жлезди. Во делот на дигестивниот тракт во седум поглавја се прикажани: усна празнина, ждрело, хранопровод, желудник, тенко црево, дебело црево, ректум и анален канал. Исто така, во три поглавја се прикажани придружните жлезди: плункови жлезди, црн дроб и панкреас. На крајот од првата глава се дадени: прашањата од отворен тип и прашања со заокружување, со кој авторот овозможува студентите да го проценат степенот на разбирање и способноста за самостојно објаснување на анатомските структури и нивните односи.

Во второто поглавје, авторот ги прикажуваат анатомските карактеристики на респираторниот систем. На почетокот е даден приказ на анатомските карактеристики на горните дишни патишта: носна празнина, ждрело и грклан. Во делот од текстот кој следува даден и анатомски опис на долните дишни патишта: душник, бронхи и бронхиоли. Во третиот дел од ова поглавје се дадени анатомските карактеристики на белите дробови. Во завршниот дел од ова поглавје се дадени прашањата за студентите: 10 прашања од отворен тип и 40 прашања со заокружување.

Третото поглавје на приложениот ракопис е делот наменет за анатомските карактеристики и односи на урогенитален систем. Во ова поглавје на едноставен и илустративен начин се прикажани: уринарниот систем, машки и женски генитален систем. Во делот на уринарен систем се дадени основните анатомски карактеристики на: бубрези, мочовод, мочен меур и уретра. А во делот на машки и женски генитални системи е дадена анатомска карактеристика на: внатрешни и надворешни полови органи. На крајот од ова поглавје се дадени прашања за самопроверка на студентите за совладаност на претходната материја со прашања од отворен тип и прашања со заокружување.

Четвртото поглавје започнува со текст кои се однесува на ендокриниот систем кој е поврзан со висцералните органи, составен од жлезди со внатрешно лачење кои синтетизираат и секретираат хормони директно во крвотокот или лимфниот систем. Опишани се основните анатомски карактеристики на: панкреас (мешовита жлезда) и надбубрежни жлезди. На крајот од ова поглавје се дадени прашањата за студентите за ендокрин систем со отворен тип и со заокружување.

Петтото поглавје се однесува на лимфен систем. Даден е вовед и анатомски карактеристики на лимфен систем поврзан со висцералните органи. Во продолжение се опишани општите и анатомските карактеристики на: лимфа, лимфни садови, лимфни јазли, слезина, тимус и тонзили. Во завршниот дел на ова поглавје се дадени прашања за самопроверка на студентите со прашања од отворен тип и со заокружување, кој воедно претставуваат систематизација на учењето и активно подготвување за колоквиум, практичен и устен испит.

Во завршниот дел на овој учебник е дадена користената литература при што може да се забележи дека при изработката на истиот е цитирана литература, која се состои од учебници и учебни помагала од понов датум од меѓународно потекло.

Согледувајќи ги сите сегменти на предадениот ракопис, впечатокот е дека истиот ја постигнал својата основна цел - студентите да ги совладаат основните знаења за висцералната анатомија кои би ги користеле понатаму во текот на секојдневната медицинска пракса. Ракописот нуди можност студентите да се запознаат со основните анатомски карактеристики на висцералните органи и одредени примери за примената во хируршките постапки и дијагностичките истражувања кои се користат во медицинската практика, како и со бројни термини и процеси кои биле имплементирани во останатите стручни предмети. Исто така, ракописот ги задоволува критериумите за објавување и од таа причина, Рецензентската комисија дава предлог истиот да биде категоризиран како учебник.

Може да се забележи, исто така, дека ракописот „Практикум по висцерална анатомија“ од насл. доц. д-р Шенол Тахир е пишуван на македонски стандарден јазик, а стилот е лесен и разбирлив. Материјалот е добро стручно и научно обработен, збогатен и илустриран со слики и табели, што го прави прегледен и лесно разбирлив за студентите. Концепциски е адекватно обмислен, а содржините едноставно прикажани што остава впечаток на лесно апликативна материјал.

Врз основа на гореизнесеното, Комисијата го предлага следниов

ЗАКЛУЧОК

Приложениот ракопис „Практикум по висцерална анатомија” од авторот насл. доц. д-р Шенол Тахир е во целост во согласност со наставната материја предвидена во програмата за предметот Анатомија за студентите на интегрираните студии од прв и втор циклус за Општа медицина и Дентална медицина и за првиот циклус студии за забен техничар-протетичар на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип. Со употреба на едноставен јазик и лесен стил, авторот се потрудил да ја презентираат материјата на студентите, за што полесно совладување на методските единици. Приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите за учебник и условите за издавање на учебник, пропишани според Правилникот за единствените основни остварувања на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев” – Штип.

Рецензентската комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки ракописот „Практикум по висцерална анатомија” од авторот насл. доц. д-р Шенол Тахир да биде издаден како учебник за студентите од интегрираните студии од прв и втор циклус на Општа медицина и Дентална медицина и на прв циклус Стручни студии за забен техничар-протетичар на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Александар Митевски, с.р.

Доц. д-р Маја Софрониевска Главинов, с.р.